

Boris Kuhar in Naško Križnar ob podelitvi plakete Nika Kureta.
Foto: Nada Žgank, Kinodvor, 10. 3. 2011

Zaključna zdravica, od leve Nadja Valentinčič Furlan, Naško Križnar,
Sylvie Jackemin, Sarah Lunaček.
Foto: Urh Vrenjak, Kinodvor, 11. 3. 2011

DNEVI ETNOGRAFSKEGA FILMA – DEF 2011

Ljubljana, 7.–11. marec 2011

Koncept festivala DEF izhaja iz Delovne skupine za etnografski film pri SED. Na sestanku CAFFE septembra 2009 v Amsterdamu je bil sprejet nov festivalski termin za DEF v marcu, zaradi česar ni bilo mogoče izvesti pravočasnega mednarodnega razpisa za leto 2010. Zato smo leta 2010 izvedli manjši festival s pretežno domačimi filmi, medtem ko je mednarodni status zagotovila predstavitev slovaškega etnografskega filma po izboru Zuzane Benuškove. Na festivalu je Slovensko etnološko društvo kot glavni pobudnik in organizator festivala svečano podpisalo Pismo o nameri s svojima partnerjema, Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU in Slovenskim etnografskim muzejem, kar obeta varnejše delovanje festivala v prihodnje.

Letos se je partnerjem spet pridružil Kinodvor, prvič pa kot glavni podpornik Slovenska nacionalna komisija za UNESCO. Posebna podpora Ministrstva za kulturo ni bila odobrena, ker je DEF že financiran v okviru progama SED. Ni bil upoštevan argument o razširjenem obsegu festivala, ki je več kot interna revija filmov domače proizvodnje. V prihodnje bo SED moralo posvetiti več pozornosti dodatnim namenskim virom financiranja, če želimo festival obdržati na sedanji ravni ali ga celo dvigniti na višjo.

Od 110 pravočasno prijavljenih filmov je selekcijska komisija odbrala 22 filmov za redni program, 13 za študentski, 8 za sekcijo vizualne etnografije. V posebnem programu so nastopali 4 filmi. Filmi so prispeli iz 23 držav in iz Slovenije (Anglija, Avstrija, Burkina Faso, Čile, Ekvador, Francija, Hrvaška, Italija, Japonska, Kamerun, Kitajska, Litva, Makedonija, Mali, Mehika, Nemčija, Peru, Romunija, Rusija, Slovaška, Slovenija, Španija, Švica, Združene države Amerike). Veseli smo zlasti kvalitetne sekcije študentskih filmov, ki je s produkcijo manchesterskega centra za vizualno antropologijo in vizualnoantropološkega programa univerze v Tromsøju preseгла kakovost marsikaterega

profesionalnega filma.

S svojim izborom je DEF pokazal podobo sodobnega etnografskega filma, katerega značilnosti so približevanje mikrokulturnim položajem vsakdanjega življenja, občutljivost na vprašanja medkulturnih stikov in posameznih življenjskih zgodb, skoraj bolešno zasebnih, a vendar tako značilnih za današnje možnosti posameznika, da deluje tudi globalno. Etnografski film je filmska zvrst, ki si jo lastijo tako profesionalni medijski producenti kot posamezni raziskovalci amaterji, čeprav je strateški cilj njihove produkcije različen. Vsak od njih ima možnost, da se na festivalu približa gledalcem, če je medijsko dovolj močan in prepričljiv. Pri tem lahko računa na posebno dojemljivost poznavalcev etnografskega filma, ki se na festival, kot je naš, ne prihajajo zabavat, temveč odkrivat nove pristope k filmskemu upodabljanju vsakdanjega življenja.

Nekaj festivalskih sekcij je, kot navadno, potekalo v Slovenskem etnografskem muzeju (Sekciji Vizualna etnografija in Okrogla miza), večina programa pa v Kinodvoru (Študentski film, Redni program in Podelitev plakete Nika Kureta).

Posebni program, ki ga je pripravil dr. Roger Canals Vilageliu, profesor vizualne antropologije na Univerzi v Barceloni, je bil letos posvečen španskemu etnografskemu filmu oz. vizualni antropologiji v Barceloni. Predstavljeni so bili štiri študentski filmi in v uvodu problematika ter metodologija študija vizualne antropologije. To je bil hkrati tudi redni Etnološki večer SED.

Festival Dnevi etnografskega filma želi v tednu dni vedno zajeti čim širši razpon vprašanj, povezanih z etnografskim filmanjem. Letos smo odprli problematiko vizualne produkcije na področju nesnovne kulturne dediščine, ki se pojavlja z nastajanjem nacionalnih registrov nesnovne kulturne dediščine. Okroglo mizo z naslovom Vizualna dokumentacija nesnovne kulturne dedišči-

* Doc. dr. Naško Križnar, univ. dipl. etnol. in arheol., višji znanstveni sodelavec na Inštitutu za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU, 1000 Ljubljana, Novi trg 2, E-naslov: nasko@zrc-sazu.si

ne je omogočila Slovenska nacionalna komisija za UNESCO. Kot referenti so se je udeležili: Vladimir Bocev (Makedonija), Franz Haller (Italija), Roger Canals (Španija), Nadja Valentinčič Furlan, Naško Križnar in Miha Peče (Slovenija). Festival je bil dobra priložnost, da se okrogle mize udeležijo filmski avtorji, ki se pri svojem delu redno srečujejo z vprašanjem najprimernejše upodobitve nesnovne dediščine. Med poslušalci okrogle mize in razpravljavci so bili ob omenjenih referentih tudi drugi avtorji etnografskih filmov, katerih udeležbo je omogočilo sponzorstvo nacionalne komisije za UNESCO: Sylvie Jackemin (Francija), Shotaro Wake (Japonska), Alberto Gerosa (Švedska), Ivo Kuzmanič (Hrvaška). V njihovih filmih je bila namreč prisotna tudi problematika žive kulturne dediščine, zato so lahko z veliko razumevanja spremljali razstavo.

Prisotne je pozdravil sekretar Slovenske nacionalne komisije za UNESCO, g. Gašper Hrastelj. Po nagovoru izbranih referentov se je razvila diskusija o naslovni temi. Uvodna teza okrogle mize je bila, da bi lahko izkušnje vizualne etnografije rabile kot podlaga pri izdelavi vizualne dokumentacije nesnovne dediščine za nacionalne registre in za Unesco reprezentativni seznam. Da bi to dosegli, bi morali razviti ustrezne izobraževalne oblike za avtorje in producente vizualne dokumentacije ter urediti financiranje produkcije. Večinoma gre za dolgotrajno spremljanje dogajanja na terenu, ki zahteva znatno večja sredstva in posebne metode dela. Sicer pa so nekateri razpravljavci opozarjali, in to je bilo tudi sprejeto, da moramo biti pozorni do vseh obstoječih baz vizualnih podatkov.

Kot vsako leto je bila tudi tokrat posebna slovesnost v okviru DEF posvečena podelitvi plakete Nika Kureta, ki jo Slovensko etnološko društvo na predlog Delovne skupine za etnografski film podeljuje za prispevke k razvoju vizualne antropologije in etnografskega filma v Sloveniji. Plaketo je zaslužno prejel dr. Boris Kuhar, začetnik terenskega filmskega snemanja v Slovenskem etnografskem muzeju. Utemeljitev je napisala Nadja Valentinčič Furlan. Po podelitvi so bili predstavljeni najznačilnejši primeri Kuharjeve vizualne produkcije, ki jih je za projekcijo prav tako obnovila in pripravila Nadja Valentinčič Furlan.

Letos so se festivala kot gostje udeležili naslednji filmski avtorji: Vladimir Bocev, Franz Haller, Shotaro Wake, Sylvie Jacquemin, Klaus Betzl, Alberto Gerosa, Aleksej Pavlovsky in Ivo Kuzmanič. Načrtovani avtorji, ki si niso uspeli pravočasno pridobiti viz, so bili: Evgeny Aleksandrov, Elena Danilko in Jing Zhu.

Prispele filme je za festivalski program izbirala komisija v naslednji sestavi: Sandra Jazbec, Nadja Valentinčič Furlan in Naško Križnar. K sodelovanju sta bili vabljeni tudi dr. Sarah Lunaček in mag. Maja Malus, ki pa se zaradi službenih obveznosti nista mogli udeleževati dolgotrajnega ogleda filmov.

Festivalske sekcije so moderirali: Nadja Valentinčič Furlan, Sandra Jazbec, Sarah Lunaček in Naško Križnar. Scenarij in besedilo odprtja ter podelitve plakete Nika Kureta je napisal Naško Križnar. Slovesnost ob odprtju in podelitev plakete Nika Kureta je moderirala Alenka Čermelič Krošelj. Pri organizaciji DEF 2011 so velik delež prispevali Zora Pavlin Slivnik, Urh Vrenjak in Sašo Kuharič. Festivalski program v Kinodvoru sta koordinirali Ana Beno in Ana Bezek. Za koordinacijo med DEF in Kinodvorom je skrbela Maja Zrim (Kinodvor).

Ob festivalu je izšel katalog (72 strani, s fotografijami, 500 izvodov, ISBN 978-961-6775-07-6). Oblikoval ga je Jernej Kropelj, uredil Naško Križnar, prevode pa so prispevali: Sandra Jazbec, Naško Križnar, Nadja Valentinčič Furlan in Urh Vrenjak. Natisnjenih je bilo tudi 100 plakatov formata 70 x 100 cm.

Za vsakega avtorja je bila izdelana dvojezična Diploma / Certificate in priponka. Oboje je izdelal Sašo Kuharič. Prisotni avtorji so prejeli diplome na festivalu, drugim so bile poslane po pošti skupaj s katalogom.

DEF je bil oglaševan v Napovedniku, v gradivih Slovenskega etnografskega muzeja in Kinodvora ter na spletnih straneh ISN ZRC SAZU. Festivalski program v Kinodvoru je v štirih dneh obiskalo okoli 400 gledalcev.

DEF je dobro odmeval v medijih. V dnevnem časopisju naj omenim vsaj dva članka Milana Vogla (Dnevi etnografskega filma, Poudarek na vizualni etnografiji. *Delo*, 7. marec 2011, str. 8 in Dnevi etnografskega filma, O filmu etnografsko in o etnografiji filmsko. *Delo*, 11. marec, 2011, str. 14).

Od radijskih odmevov velja omeniti oddajo Arsov forum (RSLO 1, 9. marec 2011), oddajo Nine Zagoričnik Proti etru spet ta dež (RSLO, Val 202, 10. marec 2011) in prispevek v oddaji Gremo v kino (RSLO 1, 11. marec 2011).

Nekateri drobnejši medijski odmevi, kot npr. javljanja po telefonu neposredno v program ali kratka izjava za TV dnevnik niso dokumentirani in arhivirani, treba pa je omeniti oddajo Kultura (TVS 1, Kultura, 13. marec 2011, ob 22^h) novinarke Uršule Mrežar.

Katalog in fotografije z letošnjega DEF so objavljene na spletni strani www.def.si, kjer je tudi nov razpis za DEF 2012.